

**Narkotiku kontroles un narkomānijas ierobežošanas koordinācijas padomes
un Bērnu lietu sadarbības padomes**

kopsēdes

PROTOKOLS

Rīgā

Datums:	2024.gada 6. augustā	Nr.	1
----------------	----------------------	------------	---

Sākums:	14:00	Beigas:	16:20
Norises vieta:	Hibrīda formāts: Veselības ministrijas 309.telpa (Rīga, Brīvības iela 72, k-1) un Microsoft Teams		
Vada:	Veselības ministrs, Narkotiku kontroles un narkomānijas ierobežošanas koordinācijas padomes priekšsēdētājs Hosams Abu Meri Labklājības ministrs, Bērnu lietu sadarbības padomes priekšsēdētājs Uldis Augulis		
Dalībnieki:	Vārds Uzvārds, amats	Piedalās	
	Laila Balode, Biedrības “Latvijas Bērnu Labklājības tīkls” valdes locekle	☒	
	Dace Beināre, Biedrības “Latvijas Bērnu Labklājības tīkls” biedre (Madaras Kanastas-Ieviņas, “Latvijas Bērnu Labklājības tīkls” biedres, vietā)	☒	
	Anda Čakša, izglītības un zinātnes ministre	☒	
	Ilze Dambīte – Damberga, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas parlamentārā sekretāre (Ingas Bērziņas, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministres, vietā)	☒	
	Inese Fecere-Antipina, Biedrības “Latvijas Bērnu Labklājības tīkls” valdes locekle	☒	
	Iveta Gavare, Slimību profilakses un kontroles centra (turpmāk – SPKC) direktore (<i>attālināti</i>)	☒	
	Gints Kaminskis, Latvijas pašvaldību savienības priekšsēdis	☒	
	Liene Kauliņa-Bandere, Bērnu aizsardzības centra (turpmāk – BAC) vadītāja vietniece attīstības un starptautiskās sadarbības jautājumos (Gunitas Kovaļevskas, BAC vadītājas, vietā) (<i>attālināti</i>)	☒	
	Dace Kļaviņa, Ministru prezidentes parlamentārā sekretāre	☒	
	Rihards Kozlovskis, iekšlietu ministrs	☒	
	Agnese Lāce, kultūras ministre	☒	
	Liene Lācekle, Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas valdes locekle (<i>attālināti</i>)	☒	
	Lauma Paegļkalna, Tieslietu ministrijas parlamentārā sekretāre (Ineses Lībiņas-Egneres, tieslietu ministres, vietā)	☒	
	Aigars Prusaks, Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldes direktors	☒	
	Sandis Radziņš, Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Organizētās noziedzības smago un sērijveida noziegumu apkarošanas pārvaldes priekšnieka vietnieks, 2.nodaļas priekšnieks	☒	
	Juris Stukāns, ģenerālprokurors (<i>attālināti</i>)	☒	

	Antra Valdmane, Veselības ministrijas valsts sekretāra vietniece veselības politikas jautājumos	☒
	Pēteris Vilks, Valsts kancelejas direktora vietnieks valsts attīstības jautājumos	☒
Pieaicinātie dalībnieki:	Līga Āboliņa, veselības ministra padomniece juridiskajos jautājumos	☒
	Jānis Bekmanis, IeM valsts sekretāra vietnieks	☒
	Inga Birzniece, Veselības ministrijas Sabiedrības veselības departamenta Veselības veicināšanas un atkarību profilakses nodaļas vadītāja	☒
	Maija Bērziņa, Biedrības "Latvijas Samariešu apvienība" pārstāve (<i>attālināti</i>)	☒
	Artūrs Bērziņš, Slimnīcas "Ģintermuiža" valdes loceklis	☒
	Artūrs Blekte, Slimnīcas "Ģintermuiža" virsārsts	☒
	Ieva Kristiāna Bleive, Tieslietu ministrijas Krimināltiesību departamenta vecākā juriste (<i>attālināti</i>)	
	Lilita Caune, Slimnīcas "Ģintermuiža" narkoloģe (<i>attālināti</i>)	☒
	Ilona Ceicāne, Jūrmalas sociālo pakalpojuma centra "Kauguri", struktūrvienības bērnu un jauniešu māja "Sprīdītis" vadītājas p.i. (<i>attālināti</i>)	☒
	Elīna Dumpe, Bērnu un ģimenes politikas departamenta direktore vecākā eksperte (<i>attālināti</i>)	☒
	Ilze Dzene, Tieslietu ministres padomniece	☒
	Jana Feldmane, Veselības ministrijas Sabiedrības veselības departamenta direktore	☒
	Marina Fiļipova, Sociālā darba nodaļas vadītāja-dienesta vadītāja vietniece (<i>attālināti</i>)	☒
	Renāte Gremze, veselības ministra biroja vadītāja	☒
	Laima Grobiņa, Jūrmalas Labklājības pārvaldes vadītāja	☒
	Sarmīte Grope, Jūrmalas sociālo pakalpojuma centra "Kauguri" vadītāja (<i>attālināti</i>)	☒
	Diāna Jakaite, Labklājības ministrijas valsts sekretāra vietniece	☒
	Juris Jansons, Tiesībsargs (<i>attālināti</i>)	☒
	Nita Jirgensone, Valsts kancelejas Valsts attīstības nodaļas konsultante (<i>attālināti</i>)	☒
	Agnese Jurjāne, Sociālā darba un sociālās palīdzības politikas departamenta direktores vietniece	☒
	Edijs Klaišis, OPEN radošā centra vadītājs	☒
	Kalvis Klints, Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes piedalīties Organizētās noziedzības smago un sērijveida noziegumu apkarošanas pārvaldes galvenais inspektors (<i>attālināti</i>)	☒
	Signe Koritko, Bērnu klīniskā universitātes slimnīcas (turpmāk – BKUS) Juridiskās un iepirkumu daļas vadītāja	☒
	Ilze Kurme, Bērnu un ģimenes politikas departamenta direktore	☒
Rita Kuzņecova, Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centra (turpmāk - RPNC) narkoloģe-psihiatre	☒	
Natālija Laveniece-Straupmane, Tieslietu ministrijas Bērnu un jauniešu lietu departamenta direktore	☒	

	Indra Leja, Valsts kancelejas Valsts attīstības nodaļas konsultante (attālināti)	☒
	Anete Masaļska, "Bērnu un pusaudžu resursu centrs" (turpmāk – BPRC) vadītāja, bērnu psihiatre	☒
	Kārlis Mednieks, Biedrības "Resiliences centrs" pārstāvis (attālināti)	☒
	Olga Ozola, Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības departamenta direktora vietniece iekļaujošas izglītības jautājumos(attālināti)	☒
	Roberts Osis, Biedrības "Papardes zieds" interešu aizstāvības koordinators (attālināti)	☒
	Aija Pelne, SPKC Atkarības slimību riska analīzes nodaļas vadītāja (attālināti)	☒
	Ļevs Poluņins, BKUS Bērnu un jauniešu psihiskās veselības centra bērnu psihiatrs (attālināti)	☒
	Inga Ratfeldere, Sociālā darba nodaļas vadītāja vietniece (attālināti)	☒
	Renāte Snipe, BKUS virsārste (attālināti)	☒
	Astrīda Stirna, RPNC Narkoloģijas dienesta vadītāja	☒
	Nikola Tilgale-Platace, Rīgas domes Labklājības departamenta Veselības pārvaldes Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas vadītāja, pārvaldes priekšnieka vietniece (attālināti)	☒
	Viesturs Razumovskis, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas Pašvaldību departamenta direktors (attālināti)	☒
	Ilze Rudzīte, Latvijas pašvaldību savienības padomniece veselības un sociālajos jautājumos	☒
	Sigita Sņikere, Valsts kancelejas Valsts attīstības nodaļas konsultante (attālināti)	☒
	Kristiāna Strenga, Izglītības un zinātnes ministres biroja vadītāja (attālināti)	☒
	Artjoms Strojevs, Valsts ieņēmumu dienesta Muitas lietu izlūkošanas daļas Pirmās izlūkošanas nodaļas galvenais inspektors (attālināti)	☒
	Artjoms Uršuļskis, Veselības ministrijas parlamentārais sekretārs (attālināti)	☒
	Liene Užule, Latvijas pašvaldību savienības komunikācijas nodaļas vadītāja (attālināti)	☒
	Agnese Vaļulīene, Veselības ministrijas valsts sekretāre	☒
	Diāna Vanaga, SPKC Atkarības slimību riska analīzes nodaļas pētniece (attālināti)	☒
	Vīta Vīlistere, Valsts policijas Galvenās Kārtības policijas pārvaldes Prevencijas vadības biroja Daudznozaru prevencijas nodaļas priekšniece (attālināti)	☒
	Agnese Zīle, Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta vecākā eksperte (attālināti)	☒
Protokolē:	Elēna Zviedre, Veselības ministrijas Veselības veicināšanas un atkarību profilakses nodaļas vecākā eksperte	
Darba kārtība/ sanāksmē apspriestais:		
1. Uzruna. Darba kārtības apstiprināšana (padomes priekšsēdētājs, veselības ministrs H.Abu Meri);		

2. Priekšlikumi un risinājumi atkarību izraisošu vielu lietošanas mazināšanai, veselības aprūpes pakalpojumu uzlabošanai un atbalsta sniegšanai nepilngadīgajiem (Iekšlietu ministrija, Veselības ministrija, Labklājības ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, Tieslietu ministrija);
3. Pašvaldību pieredze un iesaiste atkarību profilaksē (Jūrmalas Labklājības pārvalde, (Rīgas Sociālā dienesta Sociālā darba nodaļa);
4. Diskusija un lēmumi par tālāko rīcību.

1. Uzruna. Darba kārtības apstiprināšana

Veselības ministrs **H.Abu Meri** iepazīstina padomi ar darba kārtību. Norāda, ka kopsēde tika sasaukta saskaņā ar Ministra prezidentes š.g. 8. jūlija rezolūciju, lai izvērtētu nepieciešamos pasākumus atkarību izraisošu vielu lietošanas un atkarību veidošanās risku mazināšanai jauniešu vidū. Norāda, ka 2022.gadā valdībā tika apstiprināts Profilakses pasākumu un veselības aprūpes pakalpojumu uzlabošanas plāns alkoholisko dzērienu un narkotisko vielu lietošanas izplatības mazināšanas jomā 2023.–2025. gadam¹, kur daļa ietvertu pasākumu jau ir izpildes procesā un daļai nepieciešams papildu valsts budžeta finansējums. Veselības ministrijā plānota sadarbība ar PVO, lai uzsāktu visaptverošu bērnu narkoloģiskās palīdzības izvērtējamu un rekomendāciju sagatavošanu Latvijas situācijai. Uzsvērts jautājums par obligātās ārstēšanas vienotas izpratnes nodrošināšanai nozarēs. Tiek akcentēts uz priekšlikumu nepilngadīgo personu atbrīvošanai no kriminālatbildības par narkotisko vielu lietošanu un kompleksas pieejas nepieciešamību atkarību izraisošu vielu izplatības samazināšanai.

2. Priekšlikumi un risinājumi atkarību izraisošu vielu lietošanas mazināšanai, veselības aprūpes pakalpojumu uzlabošanai un atbalsta sniegšanai nepilngadīgajiem

Iekšlietu ministrija informē par līdzšinējiem pasākumiem un kontroli narkotisko vielu apkaršanā. Norāda, ka policijas redzes lokā nonāk tikai neliels skaits no bērniem, kas lieto atkarību izraisošās vielas, vienlaikus uzsverot, ka noziedzība nav samazinājusies, taču ir kļuvusi latentāka un slēptāka, palielinoties interneta pieejamībai. Ministrs, kā prioritāti atzīmē narkotiku aprites apkaršanu, izplatības mazināšanu, pastiprinātu muitas kontroli, kas sekmētu mazāku daudzumu narkotisko vielu nokļūšanu Latvijā. Tiek uzsvērtā nepieciešamība pēc sadarbības algoritma darbam ar krīzes jauniešiem un piemēroti sociālā atbalsta un korekcijas pasākumi. Būtu nepieciešams izvērtēt obligātās ārstēšanas noteikšanu nemotivētiem jauniešiem un drošu/terapeitisku māju. Uzsver, ka kriminālatbildība par narkotisko vielu lietošanu ir šķērslis, tādēļ ierosina atbrīvot no kriminālatbildību mērķēti augsta riska lietotājus.

Veselības ministrija informē par tendenci pieaugt to jauniešu skaitam, kuri lieto narkotiskās vai psihotropās vielās un pieaugt letālajiem pārdozēšanas gadījumiem. Norāda uz plānotiem preventīviem un profilaktiskiem pasākumiem atkarību jomā, kas ietver veidot narkoloģiskā profila multiprofesionālu komandu piecās iestādēs, diagnostikas iespēju paplašināšanu, uzlabojumus ambulatoros veselības pakalpojumos un sabiedrības informēšanā. Norāda uz nepieciešamību pēc kompleksas pieejas jautājuma risināšanā, kas ietvertu sabiedrības informēšanu, pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu. Izvirza priekšlikumu ieviest vienotu obligātās ārstēšanas definīciju, vienlaikus atbrīvot nepilngadīgas personas no kriminālatbildības par narkotisko vielu lietošanu. Aktualizē HIV profilakses punktu paplašināšanu Latgalē, Vidzemē un nepieciešamību pēc atkarību atbalsta tālruņa diennakts režīmā. Beigās norāda uz nepieciešamajiem īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa risinājumiem.

¹ <https://likumi.lv/ta/id/336736-par-profilakses-pasakumu-un-veselibas-aprupes-pakalpojumu-uzlabosanas-planu-alkoholisko-dzerienu-un-narkotisko-vielu-lietosanas>

Labklājības ministrija informē par šobrīd pieejamajiem valsts finansētajiem sociālajās rehabilitācijas pakalpojumiem, vienlaikus aktualizējot nepieciešamību pēc finansējuma. Kā priekšlikumu izvirza esošo pakalpojumu pieejamības paplašināšanu Latvijā - sociālais mentors bērniem ar atkarībām vai to riskiem nodrošināšanu. Norāda uz Labklājības ministrijas plānotajiem darbības virzieniem, kas ietver specializētā mentora pakalpojuma ieviešanu smagiem gadījumiem, rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanu. Akcentē šāda gadījuma vadītāja akūtu nepieciešamību, jo faktiski jaunieši ir daudzu iestāžu redzeslokā, taču šobrīd trūkst savstarpējās koordinācijas starp šīm iestādēm.

Izglītības un zinātnes ministrija norāda uz esošiem tiesību aktiem, kuri regulē atkarību izraisošo vielu lietošanu izglītības iestādēs un izglītības iestāde atbildību un pienākumiem. Informē, ka atkarību jautājumi ir apskatīti vairākos mācību priekšmetos. Uzsver, ka ir nepieciešams iesaistīt bērnu un jauniešu vecākus, lai mazinātu atkarību izraisošās vielas un nodrošinātu drošu vidi. Informē par plānoto sadarbību ar Veselības ministriju, īstenojot informatīvus vebinārus, lai popularizētu atkarību profilakses programmu ieviešanu skolās.

Tieslietu ministrija akcentē kāpēc augsta riska bērnam ir nepieciešams būt izglītības iestādēs. Sniedz ieskatu par plānotajiem bērnu un jauniešu "Drošās mājas" pakalpojumiem, darbības principiem un mērķa grupu. Piekrīt priekšlikumam par atbrīvošanu no kriminālatbildības, taču ne tikai tos bērnus un jauniešus, kuriem ir noteikta ārstēšanās.

3. Pašvaldību pieredze un iesaiste atkarību profilaksē (Jūrmalas Labklājības pārvalde, (Rīgas Sociālā dienesta Sociālā darba nodaļa)

Jūrmalas Labklājības padomes vadītāja **L.Grobiņa** informē par pieejamajiem atkarību profilakses pakalpojumiem bērniem un jauniešiem Jūrmalā. Norāda, ka ir pieejami vairāki preventīvi pasākumi, nodrošināti sarunu cikli, informatīvie materiāli bērniem un jauniešiem skolās un citās sabiedriskās iestādēs, kā arī uzsver policijas iesaisti. Norāda, ka esošie pasākumi nav bijuši pietiekami efektīvi, jo 2024. gadā ir palielinājies ziņojumu skaits, kas saistīti ar narkotisko un psihotropo vielu, alkohola lietošanu un smēķēšanu nepilngadīgām personām. Izvirza stiprināt uz bērnu vērstu veselības un sociālo pakalpojumu esamības pēctecību ar mērķi nodrošināt savlaicīgu ārstēšanu, reintegrāciju sabiedrībā. Kā priekšlikumu virza noteikt nepilngadīgo personu piespiedu ārstēšanu slēgta tipa iestādēs.

Rīgas Sociālā dienesta Sociālā darba nodaļas pārstāve **I.Ratfeldere** informē par pieejamajiem atkarību profilakses pakalpojumiem bērniem un jauniešiem Rīgā. Uzsver, ka visi pieejamie sociālos rehabilitācijas centri, individuālās sociālās korekcijas programmas un dienas un kopienas centri ir pieejami brīvprātīgi un ka nav pieejams atbalsts ar uzvaru uz jauniešiem ar smagām atkarības problēmām. Izklāsta plānotās iniciatīvas un darbības virzienus atkarību profilakses jomā bērniem un jauniešiem ar mērķi nodrošināt pakalpojumu pieejamību, lai motivētu jauniešus un bērnus vērsties pēc palīdzības.

4. Diskusija

E.Klaišis norāda, ka ir nepieciešami nekavējoši uzlabojumi atkarību ārstēšanā primārā līmenī ārsta uzraudzībā, būtiski nodrošināt bērnu un jauniešu sociālo drošību un motivētu viņus vērsties pēc palīdzības. Atbalsta nepilngadīgo personu atbrīvošanu no kriminālatbildības par narkotisko vielu lietošanu, taču norāda, ka ir nepieciešama pēctecība un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Aicina sarunās un diskusijās piedalīties nozares ekspertus un profesionāļus, lai nodrošinātu daudzpusēju pieeju un starpsektoru sadarbību. Uzsver uz nepieciešamību nodrošināt atbalsta tālruņa izveidi diennakts režīmā un aktīvu tā popularizēšanu mērķa grupās. Norāda uz atbalstošas vides izglītības iestādēs nozīmi un nepieciešamību to nodrošināt, t.sk. no pedagogu puses.

A. Čakša norāda, ka jāvērs uzmanība ne tikai uz ārstniecības un sociālo pakalpojumu attīstību, bet arī jāapzina narkotisko vielu lietošanas iemesli, jāstiprina profilakses pasākumi un jāmazina narkotiku pieejamība, norādot uz būtisku narkotisko vielu lietošanas faktoru kā narkotisko vielu ekonomisku pieejamību.

A.Masaļska norāda uz nepieciešamību nodrošināt informāciju par jaunieti un viņa atkarību ārstēšanas pakalpojumu saņemšanas pieredzi vienotā datubāzē. Norāda uz pakalpojumu pieejamības atšķirībām starp Rīgu un reģioniem un uz nepieciešamību nodrošināt transporta infrastruktūru līdz pakalpojuma saņemšanas vietai. Vienlaikus aktualizē jautājumu par 2023.gadā Veselības ministrijas sadarbībā ar BPRC izstrādāto "Veselīgās nākotnes programmu", kas paredz atkarību profilakses atbalsta pasākumus paaugstinātam atkarību riskam pakļautiem bērniem. Lai arī programmas vadīšanā tika apmācīti vairāk kā 50 pašvaldību pārstāvji no 39 pašvaldībām, šobrīd tā tiek īstenota vien dažās pašvaldībās. Akcentē, ka problēma ir jārisina kompleksi, vienlaikus uzsverot, ka ir nepieciešama liela pašvaldību iesaistīšanās atkarību jautājuma risināšanā, izmantojot jau izstrādātas programmas, pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā, alternatīvu aktivitāšu jauniešiem ieviešanā. Būtiski veicināt to pasākumu ilgtspēju, kuros valsts jau ir ieguldījusi finanšu līdzekļus.

A.Stirna informē, ka VM strādā pie pakalpojumu attīstības, taču ir nepieciešams papildu valsts budžeta finansējums, lai nodrošinātu šo pakalpojumu pieejamību. Uzsver, ka bērnu un jauniešu ārstēšanā ir jāiesaista vecāki, lai nodrošinātu motivāciju ārstēties, drošu vidi un pēctecību. Akcentē, ka ārstēšanai ir jābūt kompleksai pieejai, nodrošinot starpsektoru sadarbību, lai būtu pakalpojuma pēctecība un risinājums ilgtermiņā. Motivēto un nemotivētu jauniešu plūsmu jānodala. Norāda uz jauniešu un bērna mentora nepieciešamību.

R. Kuzņecova aicina nodrošināt tūlītēju atkarību ārstēšanas pakalpojuma saņemšanu bērniem pēc detoksikācijas pakalpojuma saņemšanas. Norāda uz nepieciešamību izglītēt pedagogus par atkarībām, mazinot stigmatas. Aicina pārskatīt narkologa specialitātes iekļaušanu kā psihiatra apakšspecialitāti ar mērķi speciālistiem narkologiem saglabāt šobrīd esošās darba iespējas.

G.Kaminskis norāda, ka jāpievēršas tiem jautājumiem, kurus var atrisināt īstermiņā. Piekrīt veselības ministram, ka atbrīvošana no kriminālatbildības ir saistīts jautājums. Kriminalizācijas jautājumu nevar risināt atsevišķi, tikai pieņemot lēmumu atbrīvot bērnus un jauniešus no kriminālatbildības. Akcentē finanšu līdzekļu trūkumu pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā, kas būtu risināms vienkopus ar citiem izaicinājumiem, piemēram, cilvēkresursu trūkums.

A.Čakša norāda, ka ir būtiski izmantot jau pašreiz izglītotos cilvēkresursus un veicināt jau izstrādāto programmu ieviešanu izglītības vidē un pašvaldībās.

L.Balode aicina izmantot ietekmes mērījumus, jo tendences liecina, ka šobrīd nodrošināmie pakalpojumi nav efektīvi. Aicina vērtēt, kurš no pašreiz īstenojamiem pakalpojumiem ir efektīvākais, un to attiecīgi attīstīt.

D.Beināre uzsver akūto nepieciešamību pēc ārstēšanas un rehabilitācijas pakalpojumiem augsta riska pusaudžiem un jauniešiem, kas ir atkarīgi no vielām un alkohola, jo šobrīd reizēm vienīgais veids kā nodrošināt, lai šāds jaunietis sevi nenogalina, ir ievietot viņu cietumā, jo citas iespējas šobrīd nepastāv. Aicina nekavējoši lemt par šāda pakalpojuma izveidi Labklājības un Veselības ministriju, sadarbībā ar pieaicinātajiem Pasaules veselības organizācijas un vietējiem ekspertiem. Vienlaikus uzver nepieciešamību ierobežot alkohola pieejamību ar mērķi mazināt alkohola lietošanu ģimenēs un attiecīgi mazināt atkarību izraisošās vielas lietošanas risku bērnu un jauniešu vidū.

A.Lāce norāda, ka, ja atbrīvošanu no kriminālatbildības attiecina tikai uz augsta riska bērniem un jauniešiem, tad, ņemot vērā citu valstu pieredzi, tiek paaugstināti citi sistēmiski riski, piemēram, šo mērķa grupu izmantošana narkotiku izplatīšanas nolūkos.

R. Kozlovskis aicina noteikt termiņu tiesību aktu grozījumu izstrādei, kas paredz atbrīvot no kriminālatbildības nepilngadīgas personas par narkotiku lietošanu. Pauž priekšlikumu dot ārstam tiesības noteikt, ka personai ir nepieciešama ārstēšana no atkarību vielām, kas atbrīvotu personu no kriminālatbildības. Norāda uz nepieciešamību steidzami veidot drošas vides pakalpojumu, kur šiem bērniem un jauniešiem nonākt, jo jaunieši baidās ziņot par lietošanu un nonākt cietumā.

U. Augulis aicina turpināt strādāt pie horizontālas esošo pakalpojumu izvērtēšanas. Norāda uz būtisku atkarību mazināšanas kavējošu faktoru kā izglītības iestāžu prestižs, tādēļ jāveicina atbalstošas vides nodrošināšanu skolās. Lai nodrošinātu pakalpojumu ārstniecības un sociālo pakalpojumu pieejamību, t.sk. pašvaldībās, ir nepieciešams atbilstošs finansējums.

Pieņemtie lēmumi (vienošanās):

1. Lai risinātu pakalpojumu pieejamības problemātiku nepilngadīgiem ar narkotiku lietošanas pieredzi un nodrošinātu operatīvu informācijas apmaiņu un darbības koordināciju, kā arī mazinātu atkarību izraisošu vielu lietošanas izplatību jauniešu vidū, Veselības ministrijai sadarbībā ar Labklājības ministriju, Iekšlietu ministriju, Tieslietu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Finanšu ministriju, Valsts kanceleju, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministriju un Latvijas Pašvaldību savienību līdz 2024.gada 21.augustam izveidot starpinstitucionālu darba grupu. Darba grupai atbilstoši kopsēdē izskatītajiem risinājumiem:
 - 1.1. nodrošināt priekšlikumu izstrādi neatliekamam un ilgtermiņa atkarību izplatības mazināšanas pasākumu pilnveidošanai un esošo pakalpojumu paplašināšanai, t.sk. nepieciešamo normatīvo aktu grozījumu izstrādi (ja nepieciešams)
 - 1.2. līdz 2024.gada 13.septembrim apkopot informāciju par pieejamiem pakalpojumiem un izstrādāt institūciju sadarbības algoritmus (ceļa kartes) katrai mērķa grupai;
2. Veselības ministrijai, Labklājības ministrijai, Iekšlietu ministrijai, Tieslietu ministrijai, Izglītības un zinātnes ministrijai, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijai pastāvīgi izvērtēt esošo pakalpojumu pārklājumu un efektivitāti, kā arī plānot jaunu pakalpojumu izstrādi, kas būtu nodrošināmi centralizēti valsts līmenī. Iesaistītām institūcijām sagatavot un virzīt izskatīšanai Ministru kabinetā jautājumu par nepieciešamo papildu finansējumu veselības aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem nepilngadīgajiem, kuri ir pakļauti narkotiku atkarības veidošanās riskam, kā arī atkarību profilakses pasākumiem pašvaldību līmenī bērniem un jauniešiem, kuri ir pamēģinājuši vai uzsākuši lietot nelegālās atkarību izraisošās vielas.
3. Pašvaldībām stiprināt atkarību izraisošu vielu lietošanas profilakses pasākumus, tostarp izglītības jomā, un primāros atbalsta pasākumus jauniešiem, kuriem ir atkarību izraisošu vielu lietošanas pieredze vai lietošanas traucējumu attīstības risks.
4. Līdz 2024.gada 19.decembrim sasaukt Narkotiku kontroles un narkomānijas ierobežošanas koordinācijas padomes un Bērnu lietu sadarbības padomes kopsēdi.

Narkotiku kontroles un narkomānijas
ierobežošanas koordinācijas
padomes priekšsēdētājs

(paraksts**)

Hosams Abu Meri

Bērnu lietu sadarbības padomes
priekšsēdētājs

(paraksts**)

Uldis Augulis

Protokolētāja

(paraksts**)

Elēna Zviedre

* aizpilda nepieciešamības gadījumā